

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0103

Stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092: mechanizm warunkowości w zakresie praworządności**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 – mechanizm warunkowości w zakresie praworządności (2021/2582(RSP))**

(2021/C 494/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 3 akapit drugi, art. 4 ust. 3 i art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając art. 13, art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1, art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 3 akapit drugi i art. 17 ust. 8 TUE,
 - uwzględniając artykuły Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczące poszanowania, ochrony i propagowania demokracji, praworządności i praw podstawowych w Unii, w tym jego art. 234, 265, 310, 317 i 319,
 - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając porozumienie ramowe z dnia 20 listopada 2010 r. w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽²⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 30 września 2020 r. na temat praworządności za rok 2020 (COM(2020)0580),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, porozumienia międzyinstytucjonalnego, Instrumentu UE na rzecz Odbudowy oraz rozporządzenia w sprawie praworządności ⁽³⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte dnia 11 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte dnia 21 lipca 2020 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając wystąpienie przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego w sprawie konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 10–11 grudnia 2020 r. ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2223 z dnia 23 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych ⁽⁶⁾, które weszło w życie w dniu 17 stycznia 2021 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia opiera się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 20.11.2010, s. 47.⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0360.⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0206.⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_20_2442⁽⁶⁾ Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 49.

Czwartek, 25 marzec 2021

- B. mając na uwadze, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności) weszło w życie 1 stycznia 2021 r. i od tego czasu ma zastosowanie;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 17 ust. 1 TUE Komisja czuwa „nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie”;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 234 TFUE Parlament Europejski ma prawo głosować nad wnioskiem o wotum nieufności dla Komisji;
- E. mając na uwadze, że zgodnie z art. 319 TFUE „Parlament Europejski, na zalecenie Rady, udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu”;
- F. mając na uwadze, że w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności jasno określono jego stosowanie, cel i zakres;
1. podtrzymuje swoje stanowisko określone w rezolucji z dnia 17 grudnia 2020 r.; podkreśla, że rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności weszło w życie i wiąże w całości w odniesieniu do wszystkich środków na zobowiązania i środków na płatności we wszystkich państwach członkowskich oraz dla instytucji UE; podkreśla znaczenie bezpośredniego stosowania rozporządzenia od 1 stycznia 2021 r., zwłaszcza w kontekście wydatkowania środków z instrumentu Next Generation EU, które nastąpi na początku cyklu budżetowego;
 2. zauważa, że naruszenia, które miały miejsce przed wejściem w życie rozporządzenia, mogą również skutkować uruchomieniem środków na mocy tego rozporządzenia, jeżeli nadal istnieją i wpływają lub stwarzają poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii;
 3. podkreśla znaczenie ochrony interesów finansowych Unii oraz znaczenie poszanowania praworządności; kładzie nacisk na wyraźne powiązanie między poszanowaniem praworządności a skutecznym wykonywaniem budżetu Unii zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
 4. przypomina, że zgodnie z art. 2 rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności, państwo prawne „odnosi się do wartości Unii wymienionej w art. 2 TUE” i obejmuje „zasadę legalności, która oznacza przejrzysty, rozliczalny, demokratyczny i pluralistyczny proces stanowienia prawa; zasadę pewności prawa; zakaz arbitralności w działaniu władz wykonawczych; zasadę skutecznej ochrony sądowej, w tym dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zapewnianej przez niezależne i bezstronne sądy, również w odniesieniu do praw podstawowych; zasadę podziału władzy; oraz niedyskryminację i równość wobec prawa”; przypomina ponadto, że „państwo prawne jest rozumiane w sposób uwzględniający pozostałe wartości i zasady Unii zapisane w art. 2 TUE”;
 5. przypomina, że zgodnie z art. 5 rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności „Komisja sprawdza, czy mające zastosowanie przepisy są przestrzegane, i w razie potrzeby podejmuje wszelkie odpowiednie środki w celu ochrony budżetu Unii”;
 6. przypomina, że zgodnie z art. 17 ust. 3 TUE i art. 245 TFUE Komisja „jest całkowicie niezależna”, a jej członkowie „nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu”; ponadto przypomina, że zgodnie z art. 17 ust. 8 TUE Komisja ponosi „odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim”;
 7. uważa, że sytuacja w zakresie poszanowania zasad praworządności w niektórych państwach członkowskich wymaga natychmiastowego rozpatrzenia; wzywa Komisję do pełnego wykorzystania swoich uprawnień dochodzeniowych w każdym przypadku potencjalnego naruszenia zasad praworządności przez państwo członkowskie, które mogłoby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii;
 8. przypomina, że zmienione rozporządzenie w sprawie OLAF-u ustanawia współpracę z Prokuraturą Europejską i wzmacnia środki OLAF-u w zakresie prowadzenia własnych dochodzeń, w szczególności poprzez wzmocnienie przepisów dotyczących jednostek ds. koordynacji zwalczania nadużyć finansowych w państwach członkowskich oraz współpracy między OLAF-em a właściwymi organami krajowymi przed rozpoczęciem dochodzenia, w jego toku i po jego zakończeniu;

Czwartek, 25 marzec 2021

9. podkreśla, że Komisja jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Parlamentu Europejskiego i Rady o każdym powiadomieniu przesłanym do państw członkowskich, jeżeli ma ona uzasadnione podstawy, aby uznać, że spełnione są warunki przyjęcia środków określonych w rozporządzeniu; z rozczarowaniem odnotowuje brak jakiegokolwiek pisemnego powiadomienia państw członkowskich od czasu wejścia w życie rozporządzenia, pomimo wielu obaw dotyczących naruszeń praworządności wskazanych w sprawozdaniu Komisji na temat praworządności za 2020 r., które mają wpływ na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii i pozostają nierozwiązane przez państwa członkowskie; zauważa, że inne procedury przewidziane w przepisach Unii nie pozwalają Komisji na skuteczniejszą ochronę budżetu Unii;

10. wzywa Komisję do regularnego informowania Parlamentu o wszystkich toczących się dochodzeniach w sprawie naruszeń zasad praworządności, które mogłyby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii, co jest jej obowiązkiem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości w zakresie praworządności i międzyinstytucjonalnym porozumieniem ramowym między Parlamentem Europejskim a Komisją;

11. zwraca się do Komisji o włączenie do rocznego sprawozdania na temat praworządności specjalnej sekcji zawierającej analizę przypadków, w których naruszenia zasad praworządności w danym państwie członkowskim mogłyby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii;

12. przypomina, że jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) jest uprawniony do stwierdzenia nieważności rozporządzenia lub jego części; potwierdza, że Parlament będzie bronił ważności rozporządzenia przed TSUE w sprawach C-156/21 i C-157/21 oraz zwróci się o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym; przypomina jednak, że zgodnie z art. 278 TFUE skargi wniesione do TSUE nie mają skutku zawieszającego;

13. podkreśla, że stosowanie rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności nie może być uzależnione od przyjęcia wytycznych, i nawołuje Komisję, by unikała dalszych opóźnień w jego stosowaniu; przypomina, że żadne wytyczne nie mogą podważać intencji współprawodawców; zauważa, że Komisja rozpoczęła opracowywanie wytycznych w sprawie stosowania rozporządzenia; domaga się, aby takie wytyczne – jeżeli Komisja uzna je za konieczne – przyjęto jak najszybciej, nie później niż 1 czerwca 2021 r., oraz nalega, by przed ich przyjęciem skonsultowano się z Parlamentem;

14. stwierdza, że jeżeli Komisja nie wypełni zobowiązań wynikających z przedmiotowego rozporządzenia i nie przekaże Parlamentowi wyżej wymienionych informacji do 1 czerwca 2021 r., Parlament uzna to za zaniechanie działania, a następnie podejmie działania przeciwko Komisji na mocy art. 265 TFUE;

15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie i państwom członkowskim.